

Pestprotocol

Kindervertrouwenspersoon:

Thijs Vaessen

Anti-pestcoördinatoren:

Hélène Schmeets
Susan van Waterschoot

Algemeen doel:

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Pestprotocol

VOORWAARDEN

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen:

- Het gepeste kind
- De pester
- De klasgenoten (meelopers)
- De leerkracht/school
- De ouders/ verzorgers

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon en/of anti-pestcoördinator nodig. Hij/zij kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

HET PROBLEEM DAT PESTEN HEET:

- De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.
- Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pest- probleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

HOE WILLEN WIJ DAAR MEE OMGAAN?

- Op school willen we regelmatig een onderwerp in de kring aan de orde stellen.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen.
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; Gouden weken, spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten, kanjertraining, Ik-rapport.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

- je mag niet klikken, maar...als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Kinderen mogen in hun eigen groep groepsregels opstellen ter bevordering van een anti-pestklimaat. Deze regels hangen zichtbaar op in de klas.

AANPAK VAN DE RUZIES EN PESTGEDRAG IN VIER STAPPEN:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

STAP 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

STAP 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Ook wordt de naam van de ruziemaker/ pester in de incidentenregistratie genoteerd. Bij iedere melding in de map omschrijft de directie de 'toedracht'. Afhankelijk van de zwaarte van het incident worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Ouders worden sowieso bij een derde melding op de hoogte gebracht. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

Deze stappen worden door de leerkracht ingevuld in ParnasSys onder leerling journaal en dan naar pest-protocol.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Op school zijn ook twee anti-pest coördinatoren. Hélène en Marjo.

Zij hebben de volgende taken:

- Zij zijn verantwoordelijk voor het anti-pestbeleid binnen onze school; zij houden zicht op de berichtgeving en wetgeving omtrent het onderwerp pesten, zodat ons pestbeleid up-to-date blijft en voldoet aan de wet.
- Zij zien toe dat alle betrokkenen weet hebben van dit pestprotocol en zorgen dat het "leeft" in school.
- Zij zorgen dat het pestprotocol een keer per jaar op de agenda staat.
- Zij zullen helpen wanneer eigen leerkracht niet tot een oplossing komt.
- Zij zullen bijhouden wie en wanneer er gepest wordt en toezien dat er ook zorg is voor alle betrokken partijen.

CONSEQUENTIES

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids (niet zichtbaar bijv. via sociale media, mail etc.) pesten.

In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

*De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest
(of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden)
En vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste.*

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoond in zijn/haar gedrag:

FASE 1:

- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem;
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt;
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

De directie wordt geïnformeerd, de IB-er en de anti-pestcoördinatoren.

FASE 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in incidentenregistratie en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Het gesprek wordt gevoerd door de leerkracht/anti-pestcoördinator en de vertrouwenspersoon. Intern begeleider wordt erbij betrokken.

FASE 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Actie wordt uitgevoerd door de intern begeleider.

FASE 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Actie wordt uitgevoerd door de intern begeleider i.o.m. directie.

FASE 5:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Actie wordt uitgevoerd door de directie.

Deze fases worden ook ingevuld in ParnasSys bij notitie leerlingen onder Incidentenregistratie met als onderwerp: opvolgen pestprotocol.

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest;
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten;
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren;
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen;
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);
- Het gepeste kind niet 'over'beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen;

BEGELEIDING VAN DE PESTER:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste;
- Excuses aan laten bieden;
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt;
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren;
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn;
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

BEGELEIDING VAN DE MEELOPERS:

- Met de kinderen praten, dat we allen verantwoordelijk zijn voor de veiligheid binnen onze school. Samen mogelijke oplossingen bespreken en wat de klas kan bijdragen aan de verbetering van de situatie.

- Kinderen naar de leerkracht gaan of anti-pestcoördinator als ze iets hebben gezien wat ze niet voor de hele groep kwijt willen.
- Dat we samen sterker staan om het probleem op te lossen.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

Adviezen aan de ouders van onze school:

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken;
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed extra aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen;
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Dit PESTPROTOCOL heeft als doel:

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

NB: Van alle gesprekken met betrokkenen wordt verslag vastgelegd in ParnasSys.

Aanvulling Pestprotocol: Cyberpesten.

Digitaal- of cyberpesten pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Het is het pesten via de digitale (virtuele wereld) media.

Er zijn verschillende vormen van cyberpesten: anonieme en/of vervelende berichten versturen via WhatsApp of SMS, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen. Er kan zelfs sprake zijn van "stalking activiteiten", waarbij een of meer dader(s) doelbewust een slachtoffer lastig blijft(ven) vallen. Schrikbarend is te weten dat 20% van de leerlingen te maken heeft met cyberpesten. Niet al deze vormen zal je vinden op de basisschool maar toch is het van belang te weten waarin cyberpesten kan ontaarden.

Er zijn een paar grote verschillen tussen gewoon (klassiek) pesten en cyberpesten.

- Het belangrijkste verschil is de anonimiteit. Dit maakt het erg bedreigend, omdat de leerling niet weet wie hem/haar pest.
- Ook het feit dat het kind bijna niet aan zijn kwelgeest kan ontsnappen, is een belangrijk verschil. Als de leerling op school wordt gepest, kan hij/zij naar huis. Bij cyberpesten wordt de leerling tot in zijn/haar eigen slaapkamer gevolgd. Ook daar voelt het kind zich niet meer veilig.

- De boodschap blijft ook veel langer hangen voor andere leerlingen van school, en is ook vaak niet terug te draaien: deze staat immers op internet. Het slachtoffer wordt er soms jaren later nog mee geconfronteerd.
- De impact van cyberpesten is vaak dan ook veel groter dan gewoon pesten, omdat er veel meer toeschouwers zijn door het medium internet.
- Cyberpesten gebeurt vaak buiten de school, maar het vervolg vindt vaak plaats op school: met echte ruzies en scheld- of vechtpartijen. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen kunnen minder goed leren. En het pesten heeft effect op het schoolklimaat.
- Daarnaast ziet de pester vaak zelf niet wat de gevolgen zijn van zijn of haar daden.

Deze verschillen maken cyberpesten vaak nog ingrijpender dan gewoon pesten. Daarom is een aanvulling op het huidige pestprotocol van de "Wereldster" van groot belang.

PREVENTIEVE MAATREGELEN:

Wanneer de leerkracht merkt dat er door kinderen van zijn/haar klas gebruik gemaakt wordt van chatprogramma's, of er e-mailcontacten tussen leerlingen zijn, bespreekt de leerkracht met de groep de voordelen én de risico's hiervan. In de bovenbouwgroepen is dit sowieso aan de orde tijdens het project 'Media Masters'.

Informatie hierover is te vinden op diverse websites, welke verderop in het protocol genoemd worden.

CURATIEVE MAATREGELEN:

Signalen betreffende cyberpesten nemen we altijd serieus. Wanneer de leerkracht signaleert dat een leerling digitaal gepest wordt, onderneemt hij/zij de volgende stappen:

Stap 1:

We gaan eerst in gesprek met de gepeste leerling en nemen direct contact op met de ouder(s) van de gepeste leerling;

Stap 2:

We adviseren de gepeste leerling en zijn/haar ouders bewijzen te verzamelen van chatgesprekken, smsjes, mailtjes of Whatsapp berichten en de naam, leeftijd, e-mailadres, nickname van de pester;

Stap 3:

Na bewijs stellen we de pester en ouders van de digitale pester op de hoogte;

Stap 4:

We gaan daarna in gesprek met de pester en gepeste leerling;

Stap 5:

We vragen de uitdrukkelijke medewerking van de ouder(s)/verzorger(s) om erop toe te zien dat het digitale pesten stopt;

Stap 6:

We noteren de naam van de pester in het leerlingvolgsysteem Eduscope van de school onder het kopje leerlingen-journalen. Tevens noteren we hierin door wie, tegen wie en wanneer gepest is, de toedracht van het pesten en de sanctie die wij geven;

Stap 7:

We vragen de gepeste leerling regelmatig hoe het gaat om na te gaan of het pesten daadwerkelijk is gestopt;

Stap 8:

Blijkt dat het digitale pesten doorgaat dan verbinden we als school hier consequenties aan. (Zie bij consequenties: fase 1, 2, 3, 4 van het pestprotocol). Dit delen we ook aan de ouders mee.

NAZORG

Het is belangrijk om zowel de gepeste leerling als de pester voorlopig te blijven volgen, om te voorkomen dat het pestgedrag terugkeert. Vraag de gepeste leerling af en toe hoe het met hem/haar gaat. Let erop dat dit gebeurt in een veilige ruimte. Wanneer de leerling over de gang loopt zal hij/zij waarschijnlijk minder snel zeggen dat het niet goed gaat. Het is van belang dat ook de pester . gevolgd wordt. Deze kan namelijk ook behoefte hebben aan aandacht.

Meer informatie over cyberpesten:

www.mijnkindonline.nl

www.pestenslaf.nl

www.pestweb.nl

www.mediawijsheid.nl

www.kinderen.moed.nl